

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsako sredo popoldne. Velja za celo leto 12 lir, za en mesec 1 L, za inozemstvo 20 L; posamezne številke 20 stot. — Uredništvo in uprava: ul. Veturini 9. — ODGOVORNI UREDNIK: ROMAN CEJ. —

Ni dovolj, da znaš, da je pravica na tvoji strani, znati se moraš tudi zanjo bojevati do zadnje kaplje svoje krvi in izvojevati zmago ne toliko radi sebe kot radi pravice.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo 4 lire v visocini enega cm v enem stolpu. — List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAŽE«. — Tisk »NARODNE TISKARNE« v Gorici. —

Brez naslova.

Prebirajoč razna poročila o konferencah v Portorose, Rimu, Genovi itd. sem računil potrebo napisati par vrstic o zastopavljanju našega naroda. Ko sem hotel napisati naslov, so mi prihajale po vrsti razne besede v pero, kakor brezpravni, zapostavljeni, teptani. Na misel mi je prišla celo legenda o Evi, ki je del svojih otrok skrila, da so bili ostali, njej priljubljeni, toliko bolj obdarovani. Ker je bilo naslovov preveč, sem prepuštil, da si čitatelji sami enega izberejo.

Spomin mi uhaaja nazaj na one čase, ko so se naši sinovi borili na raznih frontah. Prišel je glas tam iz Amerike, in obljubljal prostost in svobodo vsem narodom. Vsak narod naj sam odloča o svoji usodi. Cesar ni dosegel orožje v teku 4-letne vojne, to je dosegel previden prerabljen mož, ki je poznal želje narodov, ki so dali armadam svoje najboljši možje in mladeniče. Obljubil je, to, kar so si narodi želeli. Upoštevaajoč obljube so narodi, med prvimi sinovi našega naroda, odložili orožje in tako pripomogli do zmage onim, ki so nam obljubljali svobodo in prostost. Minula so od tedaj tri dolga leta. Mesto svobode je tukaj po zamagi naših osvoboditeljev prišla na nas trda preiskovalna naša navdušenja se je polagoma na razne načine potlačevalo. Od ene in druge strani se nas je polagoma navajalo v postorane in nam od daleč kazali kos nas stradati in nam od daleč kazali kos kruna. Umetno so uničili naše dolgoletne prihranke in nas z obljubljenimi darovi slepe, da se pehamo zanje in tako zapravljamo zlati čas in pozabljamo na važnejše naloge. Ko so nas oslepili za politično in gospodarsko svobodo, nam ponujajo črnotine na 10 metrov visokem, z milom namazanem drogu, in mi plezamo in plezamo, do vrha pa ne pride nobeden. Morda se v bodočnosti komu posreči drog posekati, a danes smo premalenkostni zato.

Toraj narodi bivše Avstrije, narodi Evrope trpe na gospodarski krizi. Bivša Avstrija, ki je tvorila gospodarsko enoto, ki je danes razdeljena in posamezni deli so z visokimi plotovi ločeni. Gospodarski voz ne gre naprej, ker so ostali konji v enem delu, voz v drugem, seno v tretjem i. t. d. Pri nas Slovincih se je zgodilo celo tako, da nimamo ne prvega ne drugega ne tretjega, ampak nas so raztrgali tako, da je ostala na eni strani plotova glava na drugi rep. Gospodje ki sklicujejo razne konference, da bi uredili upravljanje svojega voza, so na nas popolnoma pozabili. Mi si domišljujemo, da se na teh konferencah razpravlja tudi o naših zadevah, a resnica je, da se

brez nas prijatelji prav lahko o nas sporazumejo, — na našo škodo.

Otrpneli smo tako, da se tega niti ne zavedamo. Pozabili smo, da smo narod, ki tvori kulturno in gospodarsko enoto, ki ne more uspešno napredovati, ako ne ohrani potrebnih medsebojnih vezi. Naše časopisje pre malo povdarja to stran zastopavljanja našega naroda. Naše osebno sti in korporacije so zamudile še veliko lepil prilik opozoriti svetovno javnost o nezdržnem gospodarskem polomu, v katerem se nahajamo. Vsled tega bodo zastopniki držav na konferenci v Genovi napočno informirani, ako se sploh kdo na nas spomni. Brezdvomno bode Italija zastopala tam svoje gospodarske interese. Ker se pa ti ne dajo istovetiti z našimi, bodemo zopet oškodovani in prepuščeni na milost in nemilost naši birokraciji. Kdaj se to spremeni!

A. V.

Boj Tirolcev za avtonomijo

Ustavni odbor posvetovalne komisije za Tridentsko je imel 13. aprila važno sejo, na kateri so razpravljali in sklepali o deželni avtonomiji za nove pokrajine. Predsedoval je senator Conci, med prisotnimi so bili tudi senator Zippol in grof Toggenburg. Po temeljiti razpravi se je odsek izrekel enoglasno za ohranitev deželne avtonomije ter povdaril v svoji resoluciji, da se »priključuje najnovjšemu sklepu izrednega deželnega odbora v Gorici.« Ta sklep je lahko veliko zadoščenje goriškim dež. odborikom ki so tako srečno utemeljili in branili deželno avtonomijo, da je njihov sklep služil južnemu tirolskemu za vzgled. Goričani vedo sedaj, da niso več osamljeni v neizprosni boju za avtonomijo, temveč stoji ob njihovi strani cela Južna Tirolska brez razlike narodnosti. To je najhujši udarec za tržaške sovražnike avtonomije in njihovega načelnika Mosconija.

Sram vas bodi, zajedavci!

(Opomin kmetom in delavcem).

Učiteljski list poroča, da so se učitelji organizirali v močni Učiteljski zvezi z namenom, da branijo svoje pravice in da si pridobijo novih pravic, gmotnih in moralnih. Nekaj učiteljev pa je, ki niso hoteli pristopiti organizaciji, niti žrtvovati člana rino. Učiteljska organizacija je dosegla lepe uspehe v prid učiteljskemu stanu. Te uspehe so želi člani organizacije in tudi

nečlani. Tem nečlanom pravi omenjeni list, da so zajedavci.

Zakaj je člani so se trudili, žrtvovati članarino in so dosegli koristi za ves stan. Zajedavci so deležni uspehov, niso pa hoteli sodelovati v organizaciji, niti pristopiti niso marali.

Taki zajedavci so tudi med kmeti in delavci. Kdo so ti zajedavci? Poslušajte, ljudje božji!

«Kmetško - delavsko zvezo» so si ustanovili rojaki v Bovcu, na Vipavskem, v Hudijuži in drugod. Ti kmetje žrtvujejo tudi denar. Kmetška delavska zveza je dosegla že nekaj lepil uspehov. Zadnji u-

spah je ta, da bodo silno mnogim kmetom odpuščeni davki za tri leta. Ta uspeh je dosegla zveza, to so le oni, ki so člani Kmetško - delavske zveze in plačujejo članarino, toda koristi bodo imeli tudi drugi kmetje. Ti kmetje, ki niso člani zveze so pravi zajedavci. Oni bi le prejeli, da jati nočejo nič. Učlaniti se nočejo v Kmetško - delavski zvezi, koristi pa radi žanjejo. Ta nauk naj odpre oči vsem rojakom, koder še nimajo Kmetško - delavske zveze. Kras, goriška okolica, Brda itd., zganite se. Pišite na tajništvo Kmetško - delavske zveze v Gorico, via Mameli, da pride v vaš kraj ustanoviti zvezo. V pismu naj se podpiše kar mogoče dosti vaščanov.

Vzpostavljenje javnih poslopij.

Objavljamo pravilnik, ki vsebuje predpise glede postopanja pri vzpostavljanju poškodovane lastnine dežel, občin, župnih cerkev, šolskih poslopij, itd. Objavljen je bil s kr. odlokom z dne 1. septembra 1920 št. 1524.

V prihodnji številki objavimo še kr. odlok z dne 5. oktobra 1921 št. 1569 s katerim se je omenjeni pravilnik raztegnil na naše kraje.

Člen 1.

Uprave dežel, občin in ustanov javne dobroteljske, kojih javno koristna oziroma premoženjska imovina je bila vsled vojnih dogodkov vničena ali pa poškodovana, morajo v roku šestih mesecev po razglasitvi pričujočega pravilnika, prigrasiti vso uničeno ali poškodovano imovino in sicer ločeno v posebnih izkazih:

- ono, za koje vzpostavitev so krajevne enote neposredno poskrbele;
- ono, za katero se ni napravil še nikak ukrep;
- ono, za koje vzpostavitev je poskrbel vladni odsek v Trevižu v zmislu namestnikovega odloka z dne 8. junija 1919 št. 925 - ali komisarijat, ustanovljen s kr. odlokom z dne 18. aprila 1920 št. 253 ali tudi vojaška uprava.

Prigrasitev, naslovljena na ministrstvo za osvobodene kraje, se mora vložiti pri komisarijatu v Trevižu.

Člen 2.

V slučaju, navedenem pod črko a) člena 1. to je, ako so krajevne enote neposredno poskrbele za izvršitev vzpostavitvenih oziroma popravilnih del, predložijo te poslednje istočasno s prigrasitvijo tudi prošnjo za povračilo dotičnih stroškov.

Prigrasitev se mora opramiti z vsemi listinami, ki dokazujejo utrpelo škodo in napravljene stroške.

Komisarijat v Trevižu pregleda listine, napravi potrebne overovitve, odredi kolavdacijo po lastnih tehničnih činiteljih oziroma po činiteljih civilnega ženijskega urada, ter izda nato svoje tozadevno podkrepnjeno poročilo in izrazi svoje mnenje in sicer po vrsti glede narave in obsega škode kakor tudi glede porabe izdatkov.

Minister zaklada poskrbi potem dogovorno z ministrstvom za osvobodene kraje, da se z odlokom odobri potrošek in poravnava znesek, ki se je dokazano porabil za dela, za katera je dopustna odškodnina.

Člen 3.

V slučaju, navedenem pod črko b) člena 1., ako se namreč ni nič ukrenilo, morajo krajevne enote pripraviti proučbe in listnice za pričetek in neposredno izvrševanje del s tem, da sestavijo tozadevne tehnične načrte in da jih predložijo v pregled višjemu činitelju civilnega ženijskega urada, ki je pridelen ministrstvu za osvobodene kraje v zmislu člena 2. kr. odloka z dne 18. aprila 1920 št. 523, oziroma v odobritev tehničnemu odseku ki je ustanovljen v zmislu prej navedenega člena pri komisarijatu v Trevižu, kakor je pač znesek višji ali nižji od 250.000 lir v zmislu določil člena 3. in 4. istega kr. odloka z dne 18. aprila 1920 št. 523.

Člen 4.

Višji činitelj civilnega ženijskega urada omenja prejšnji člen, oziroma komisarijat v Trevižu morata izvršiti natančno ugotovitev stanja poškodovanih ali uničenih nepremičnin in natančno vrednost dotične škode; ako je določeno pravilno soglasanje škode s prevdanim potroškom, ali odreda odobritev načrta ali ga odobrita in predložita spise ministrstvu za osvobodene kraje.

Člen 5.

Ministrstvo za osvobodene kraje primerja pravilnost spisov in obvesti o tem

Dijaška matica

Zaključitev ankete — Pred ustanovitvijo Matice.

Slov. akad. društvo »Balkan« v Trstu je prevzelo dogovorno z ostalimi našimi visokoškolskimi dijaštvom iz Julijske Krajine (J. K.) iniciativo za reorganizacijo našega dijaškega podporništva. Razpisalo je pred kratkim v »Edinosti« anketo o tem vprašanju, na katero se je odzvalo precejšnje število dopisnikov, ki so pokazali živo zanimanje za to velevažno gibanje in tudi dali dokaj nasvetov za praktično izvršitev misli, ki jo je sprožil »Balkan«.

Vsem, ki so se udeležili ankete in s tem dokazali, da jim je na srcu usoda našega dijaštva, najlepša hvala.

Ker zahteva izvedba te misli globoko predpripravo, je akad. dr. »Balkan« sklicalo konferenco, na kateri se bo razpravljalo o vseh podrobnostih, ki so potrebne za ustanovitev D. M. Sestavilo je v ta namen spodnji načrt, katerega predaja v pretres vsej naši javnosti. Konferenca bo sklicana v kratkem in so na njo vabljeni že sedaj vsi prijatelji dijaštva iz cele Julijske Krajine.

Ker je vprašanje največje važnosti za vse naše ljudstvo J. K., je naprošen vsakdo, ki se zanima, da se izjavi o tem načrtu po možnosti že pred omenjeno konfe-

renco, da bo šlo delo lažje od rok. Tozadevna pisma naj se pošljejo do nadaljnjega na naslov: Akad. dr. »Balkan« ul. S. Francesco d'Assisi 20, I. — Trst.

In evo sedaj načrta:

Povojne politične spremembe so povzročile močan odtok inteligentnih slojev našega ljudstva iz J. K., vsled česar je nastalo na tem ozemlju občutno pomanjkanje izobraženih delavcev.

Inteligent (izobraženec) je pa predpogoj za razvoj in napredek ljudstva in v J. K. tudi edino jamstvo za njegov obstanek sploh. Iz tega izvirajoča potreba po spopolnitvi te vrzeli je torej globoko utemeljena in tozadevno smotreno delo nujna življenjska potreba.

Naš cilj mora biti: vzgoja naraščaja, ki naj omogoči, v skladu z zahtevami našega novega položaja, našemu ljudstvu v J. K. samosvoje kulturno in gospodarsko življenje. Ta cilj pa bomo dosegli le, ako omogočimo dijaškemu naraščaju vseh strok in stopinj eksistenco in z obvezo tega naraščaja, da posveti svoje znanje v korist ljudstva, ki mu je pomagalo na noge.

Sredstvo za doseg tega cilja vidimo v smotreno organiziranem podporništvu, urejenem predvsem po gospodarskih načelih.

Ker so od vojne povzročene gospodarske, socialne in politične izpremem-

be študiranje zelo otežkočile in često tudi onemogočile, predpostavlja doseg oziroma načena cilja, podpiranje naših stremilij in aktivno sodelovanje s strani vsega našega ljudstva v J. K.

V navedenem smislu se je delovalo tudi že dosedaj, toda doseženi uspehi niso zadovoljivi in še pred izbruhom svetovne vojne se je pojavil klic, — predvsem iz vrst dijaštva — po reorganizaciji dijaškega podporništva. Potreba po reorganizaciji pa je postala po vojni z ozirom na omenjene spremembe še bolj akutna.

Obstoječe podporništvo ne ustreza svojem namenu, ker ni organizirano. Posledica tega je, da mu primanjkujejo materialna sredstva, da pogreša smotrenost pri podeljevanju podpor in da mu podpiranci ne nudijo nikakega jamstva, da bodo do dovršenih študijah tudi izpolnili v njih staviene nade, vsled česar so tudi uspehi, ki jih doseza, nesorazmerni z doprinesenimi žrtvami in z velikim trudom, ki ga vlagajo pojedinci in društva.

Smotreno organizirano podporništvo, ki naj skuša v bodoče zadostiti potrebam našega dijaštva v J. K. mora biti:

- materijalno dobro fundirano;
- enotno in smotreno;
- imeti mora od podpirancev jamstvo, da bodo le-ti izrabili po izvršenih študijah pridobljeno znanje v korist ljudstva, ki jih je podpiralo.

Ad a). — Da bo podporništvo moglo omogočiti solanje potrebnega naraščaja, je treba zbrati za to dovoljna sredstva in najti način, ki bo omogočil trajno podpiranje. Zato se mora postaviti podporništvo predvsem na gospodarsko in ne, kakor je bilo doslej, na izključno dobrodelno podlago. Vsled tega naj se spremeni visokošolcem v bodoče navadne denarne podpore v brezobrestna redna ali pogojna posojila. Na ta način bo del razpoložljivih podpornih sredstev obvarovan pred uničenjem. Iz teh podpornih sredstev naj se otvori fond, ki se bo v doglednem času deloma avtomatično obnavljal in večal, da bo lahko služil tudi potrebam bodočih generacij. Razum tega naj se začne s pripravami za poznejšo ustanovitev dijaških domov in menz. Ostalim denarnim podporam za srednješolce naj se da oblika stipendij.

Ad b). — Pri podeljevanju podpor mora vladati načelo smotrenosti; to se pravi: za podelitev podpore pridejo v poštev edino potrebne stroke in šole (mesta), ki omogočijo poznejše službovanje v J. K. Vsled tega mora biti novo podporništvo enotno organizirano; ne samo zato, da bo omogočilo uspešnejše zbiranje in pregled podpornih sredstev, ampak tudi zato, da omogoči njihovo racionalno razdelitev oziroma uporabe. Novo podporništvo se mora tako organizirati, da

zakladno ministrstvo, da zagotovi kritje dotičnega izdatka in da naznani to prizadeti krajevni enoti.

Zakladni minister more dovoliti primeren predujem za pričetek del v izmeri, ki pa ne sme nikoli presežati tretjino proračunjenega potroška, s pridržkom, da se nakažejo nadaljne svote po potrebi in sicer na podlagi potrdil o napredovanju del, ki jih izda ali odobri civilni ženi.

Zadnji obrok se izplača na podlagi izzida kolavdacije, ki je izvrši in odobri civilni ženi.

Člen 6.

Ako je komisarijat v Trevižu začel vzpostavljati oziroma popravljati, se krajevne enote lahko pustijo nadomeščati od njega, če smatrajo to za bolj ugodno; v tem slučaju se dogovorno določijo v posebni listini smernice, po katerih se uredi razmerje nastalo vsled nadomeščanja.

Za vse drugo, ki se nanaša na izvrševanje del in na makazovanje dotičnih sredstev se uporabijo predpisi prejšnjih členov.

Člen 7.

V slučaju da bi krajevne enote namepravale poveriti izvrševanje vzpostavitvenih ali popravilnih del komisarijatu v Trevižu, morajo navesti v posebnem poročilu vzroke, radi katerih ne morejo po svojem mnenju neposredno ukrepati.

Ministrstvo za osvobojene kraje poveri, kjer se mu zdi, izvrševanje del komisarijatu.

Člen 8.

Osnutke uravnanih načrtov za obljude kraje, ki so popolnoma ali po večini razrušeni, pripravijo prizadete krajevne enote same.

Uravnani načrt se mora sestaviti v mejah, ki so neobhodno potrebne za vzpostavljati obljude krajev po stanju iz predvojne dobe. Vsako morebitno širjenje gre izključno na breme občin.

Opustiti se morajo vse drage izravnavne (uvrstitve) in vsa dela opleševalnega značaja.

Osnutki se predložijo komisarijatu in se opremijo z listinami v zmislu zakona z dne 25. junija 1865 št. 2359.

Člen 9.

Komisarijat sklepa o potrebi načrta ter o pravilnosti in prikladnosti osnutka. Odobritev načrta se izvrši v zmislu predpisov 24. in 25. člena namestnikovega odloka z dne 8. junija 1919 št. 925 zaslišavši zakladno ministrstvo glede zagotovitve kritja potroška, ki odpade na breme države.

Člen 10.

Z zneski, ki jih da na razpolago zakladno ministrstvo v smislu prejšnjega člena 5. izvršijo občine dela, potrebna za udejstvovanje načrtov.

Člen 11.

V slučaju, da bi bilo po mnenju prefekta primerno oprostiti občino od izvrševanja del, se uporabijo predpisi prejšnjega člena 7.

Člen 12.

Za vpostavljanje in popravljane župnih cerkva, razen del, ki so pretežno umetniškega značaja, se uporabijo predpisi v zmislu prejšnjih členov 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 7.

Člen 13.

Zakladno ministrstvo poskrbi, dogovorno z ministrstvom za osvobojene kraje, tudi za druge slučaje škod, ki so jih krajevne enote utrpeli vsled vojne in za katere jim pritiče v zmislu določil enotnega besedila oškodnina, a niso predvidjeni v prejšnjih členih.

Konferenca v Genovi.

Nimamo prostora, da bi na dolgo in široko poročali o ti važni konferenci, v katero so stavili mnogi vse upanje. Konferenca je pričela. Največje zanimanje so vzbujati ruski delegati, o kateri je »zapad« mislil, da bodo prinesli s seboj raztrgane obleke in uši. Prinesli pa so jim vseeno presenečenja. Čičerin je kot prvi dan zahteval razorožitev Evrope, francoski zastopnik pa, ki smatra Francijo za najbolj miroljubno na svetu, mu je ugovarjal. Dvoboj besed je bil oster in le težko so potlačili prvi mučni vtis. — Zdi se, da se suče prve dni vse vprašanje le okoli Rusije in Nemčije. Vprašanje razorožitve, vprašanje vojne odškodnine itd. Seveda vse le za eno stranko, Rusi pa hočejo, da naj velja za vse enako. Zavezniki so strnili svoje zahteve v tri točke:

1. Rusija naj prizna vojne dolgove, ki se zmanjšajo, upoštevajoč sedanj položaj na Ruskem; 2. priznanje zasebnih dijakov, ki so začeli študirati v prehodni dolgov; 3. sovjetska vlada naj vrne podržavljeno imetje tujih državljanov.

Zveza med Rusijo in Nemčijo.

Na Veliko noč so Rusi in Nemci v Genovi sklenili nenadoma in nepričakovano posebno pogodbo v Rapallu, ki bo imela za ves nadaljni potek svetovne konference najdalekosežnejše posledice. Nemčija priznava sedanjo vlado Rusije, vojni dolgovi se brišejo in obnove vse predvojne diplomatske in trgovske zveze.

Kako bodo gledali na to zvezo posebno Francozi, si lahko predstavljamo že danes.

Shod vojni oškodovancev v Tolminu.

Na velikonočni pondeljek se je vršil v Tolminu velik shod vojni oškodovancev, ki je sijajno uspel kljub slabemu vremenu; nanj so prihiteli množje iz vseh tolminskih grap in vasic, da protestirajo proti brezvestnemu postopanju vlade v tako življensko važni zadevi, kot je izplačevanje vojne odškodnine.

Shod je otvoril župan Mikuz in pozdravil navzoče. Podal je besedo strokovnjaku g. Gorliču, ki je razkrinkal postopanje odgovornih uradov in oseb glede vojne odškodnine, odkril vso krivdo dosedanjih neuspehov ter pojasnil, kako je treba postopati vnaprej, da bodo uspehi večji.

Kot drugi govornik je nastopil poslanec g. dr. Podgornik, živahno pozdravljen od občinstva. G. poslanec je med drugim posebno živo povdral dejstvo, da naj vlada, če pričakuje, da bodo ljudje spoštovali njene zakone, te zakone v prvi vrsti spoštuje in izpolnjuje sama. Do danes pa imamo v tem oziru ravno pri vojnoodškodninskem zakonu slabe izkušnje.

Dr. Besednjak je pokazal na nevspešnost sicer lepega vojnoodškodninskega zakona, ker ga morajo razni protipostavni ukrepi, ker vodi izplačevanje tuj zavod, kateri kupčuje z ljudskim denarjem mejtem ko naše ljudstvo prezeba po barakah. Če je imela vlada denar za topove, naj ga dobi še za vojno odškodnino. Ljudstvo je priseglo da bo šlo v boj za svoje pravice do skrajnosti.

G. Mrak je prebral resolucije, ki so znane že s shoda v Gorici. Resolucije je ljudstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Ko je g. župan Mikuz zaključil lepo zbo-

rovanje, so se trume mož razpršile s trdno zavestjo, ne odjenjati niti za ped od svojih najsvetejših pravic.

Vsa čast Tolmincem, da so kljub neugodnemu vremenu in oddaljenosti prihiteli v tako obilem številu na ta shod in pokazali s tem svojo zrelost in odločnost.

Dopisi.

— Podmelec. (Vražarji). Pri nas se dobi vsake vrste specialistov. Ako jih nimamo doma, privandrajjo k nam od drugod. Tako imamo tudi dva vražarja, in to sta Mica Ferjanova, ki je v tej obrti že osivela, in neki Manfreda iz Loma. Ta prerok iz Loma zna vse bajte na pamet, cerkve pa ne pozna od znotraj. Preživlja se s klanjanjem, kvantanjem in vražarstvom. Proti plačilu 2 ali 3 lir meče kvarte in prerokuje iz njih drugim srečo, katere je sam tako krvavo potreben. In ne manjka jih, ki bi te grdo pogledali, če bi jim svetovali, naj se narače na »Gor. stražo« ali »Mladiko«, — za vražarje kvarte za žrtvujejo denar in še nedeljsko mašo po vrhu ter ne pomislijo, kako jim vržg iz kvart — fige kaže. — Četudi pa nismo nič bolj srečni pri nas, odkar nam vražar Manfreda srečo prerokuje, vendar moramo priznati, da bi on s svojim znanjem celo državi lahko mnogo koristil. On ve namreč to-le: Če vidiš, da se dva modrasa tepeta, pa vzameš leto staro leskovo šibo in ju pomiriš, greš lahko s tisto šibo kamorkoli hočeš po svetu in nobeden se ti ne bo mogel zoperstavljati, vse boš zmagal. — To je res nekaj imenitnega in uporabnega. Ko se bodo zopet uprli Arabci v Tripolitanijski, ni treba pošiljati tja mladih fantov v smrt; zadosti je, da gre tekaj Manfreda s vojo enoletno leskovo in tatkaj zavlada po vsej Sahari red in mir in milijoni lir ostanejo v državni blagajni.

—Št. Maver. (Št. Maverski most.)

Ob vznožju Sabotina leži vasica Št. Maver ki je zvezana z Gorico potom vozne ceste, katera vozi skozi Pevmo. Leta 1875 je napravil grof Blakas, eden največjih tamšnjih posestnikov, s pomočjo sovaščanov majhen kamnit most čez Pevnico. Pri Šolkamu pa je čez Sočo prevažal čoln Št. Mavercer, ter jim tako okrajšal dolgo pot čez Pevmo v Gorico. Ta čoln je izvrstno služil v solkanski župniji spadajočim Št. Mavercem tudi radi tega, ker jim je omogočil hitro in lahko zvezo z severno postajo ali bolje povedano, mogli so tako kaj lahko na delo. L. 1910 pa je g. I. F. iz Št. Mavra, iz lastnega nagiba in na lastne stroške — izvzemši malo od deželnega odbora dovoljeno podporo — sezidal most na železnih vrveh krog 80 m dolg, ležeč na železnih in lesenih podbojih in pilonih. Ta most čez Sočo, kateri je vezal Št. Maver v Solkanom, je bil neprecenljive vrednosti za ljudstvo, kateremu je bil sedaj prehod čez reko znatno olajšan, saj čoln ni več zadostoval potrebam in je bil neuporabljiv ob malivih in pomladi, ko je Soča silno narastla. Z oblastvenim dovoljenjem je določil lastnik malo mostnino, katero je vsakdo rad plačeval. Tekom vojne je služil most armadi kot prehod in za prevažanje vojnega materiala. V času poloma pri Kobaridu je bil ta most razrušen. Avstrijci so ga sicer popravili, a le provizorično in površno, uporabljaje le slab les, tako da je danes oblast zavrnila ta prehod, ugotovivši slabo stanje mosta in mogočo nevarnost za prehodnike. Tako je bila Št. Mavercem odvzeta prepotrebna zveza z mestom v njih veliko škodo. Last-

nik mosta je, kakor naravno, prosil vojne odškodnine za most in sedaj jo čaka — kot mnogo drugih. Z ozirom pa na današnje nepremagljive težkoče, se ne more pričakovati, da bo zasebnik kar iz lastnega žepa vpostavil most čez Sočo. Cene materiala in dnine so danes tako visoke, da jih ne morejo zmagati osebe z zmernim imetjem, najsi imajo še najboljšo voljo. Neobhodno je toraj potrebna intervencija države, dežele ali občine, — ali vseh treh skupaj. Vsi zainteresirani upajo, da bodo oblasti obrnile svojo pozornost in pomoč in delovanje tudi na Št. Maverski most pri Solkanu, kajti most je neobhodno potreben.

Politika.

— Nov Rapallo. Jugoslovenski in italijanski delegati so se zopet sestali v Rapallu, a se ne morejo zediniti. Jugoslov. delegacija je poslala po pooblastila v Beograd. Bajje gre samo za izvršitev rapalske pogodbe. Tudi reško vprašanje je na vrsti. Poroča se, da se posebno Amerika toplo interesira zato, kakor in kdaj bo to vprašanje končno veljavno rešeno.

— Francija na denovski konferenci sploh ne bo razpravljala o razorožitvi.

— Nemška policija šteje danes 80 tisoč mož. In te armade, ki jo je komaj dovolj za vzdrževanje reda, se boje Francozi. Nemčiji je dovoljeno imeti policije 150.000 mož močno.

— Na Reki je pravi gospodarski polom. Uradniki so ostali brez plač, trgovci nimajo blaga, mesto pa nič denarja. Trgovci zahtevajo, naj se pokliče člane zakonite vlade, da se obnovi gospodarsko življenje.

Domače novice.

+ Furlanski občinski svet za avtonomijo. Obinski svet v Zagraju je imel sejo, na kateri je bil za avtonomijo z večino svojih glasov. Izrazil je, da težko pričakuje tistega trenutka, ko se uresniči avtonomija naše dežele, ker se bodo mogle le na ta način uspešno razvijati naše sile. Stotaka se je izrazil za avtonomijo tudi občinski svet v Ronkih in Brazzanu.

Shod voditeljev Marijinih družb in dekanjskih voditeljev bo dne 27. t. m. ob 10 in pol v nadškof. dvorcu. Ker bo ta shod za to organizacijo velike važnosti, je želeli, naj bi se ga udeležili vsi.

Knezonaškoski vodstvo.

+ Nesreča z granato. Neki Janez Pintar, star 24 let iz Sela se je ponebrečil z granato. Prenesl so ga v bolnišnico usmiljenih bratov. Nahaja se v zelo nevarnem stanju.

+ Dijaška Matica. Danes prinašamo važen članek o Dijaški Matici, ki je moral zadnjič radi pomanjkanja prostora izostati. Čitatelje nujno opozarjamo nanj.

+ Tatvina. Na veliko soboto je vdrl zlikovec, ki ni ravno neznan, v delavnico krojača Jakoba Loznika v Ušniku pri Volčah in mu odnesel 200 L in nekaj važnih listin. Če omenjeni ne prinese vsaj listin nazaj, bo imel sitnosti.

+ Istra za avtonomijo! Na dnevnem redu zadnje seje istrskega izrednega deželnega odbora je bilo tudi vprašanje avtonomije. V nedeljo ni bil izčrpan ves dnevni red in pondeljek se je seja nadaljevala. Glede ohranitve avtonomije so bili stavljeni trije predlogi.

Pri glasovanju je dobil predlog za odpravo avtonomije le tri glase (Frausin, Mrach, Benussi); resolucija za brezpogojno ohranitev je zbrala 5 glasov (Bregato, De Franceshi, Sambo, Sbisá in Venier). Obe resoluciji sta vsled tega propadli in nato je bila sprejeta resolucija Venirella, ki je tudi za avtonomijo, le da je svojo resolucijo drugače stiliziral.

+ Prvi dve knjigi Naše založbe sta vzbudili tako veliko pozornost, da je Pregljevega romana prvi pošiljatev že popolnoma pošla. V kratkem času dobimo drugo pošiljatev in bo knjiga zopet na razpolago. »Faraon« se še dobi.

+ Bovec. Oba članka prejeli. Hvala! Pride prihodnjič.

+ Ponarejen denar razpečejava neznan ljudje po baški dolini. V gostilni se tujec pošteno naje in napije in plača s ponarejenim stotakom, petstotakom ali tisočkom. Gostilničar, ki ima rajši debel kot droben denar in ki ni več v poznavanju falsifikatov, ga sprejme z veseljem. Kmet proda kravo in dobi med tremi tisočaki enega ali dva falsificirana. Slučajev imamo mnogo. Kaj pomeni za hišo izguba petsto ali tisočih lir, ni potrebno posebej pisati. Ljudstvo naj ne sprejema od nepoznanih ljudi zlasti debelega denarja, — če natančno ne zna razlikovati pravega od nepravlega; — drugače pa naj si naredi potrdilo, od koga prejme bankovec in zapíše zraven številke in črke od serij; pri-

bo v stanu voditi dijaško politiko. Naloga našega reorganiziranega podporništva ne sme obstojati zgolj v podpiranju, ampak tudi v dajanju direktiv pri izbori stroke, potom primerne razdelitve podpore na posamezne stroke. V smislu teh načel naj se uredi tudi podpiranje onih dijakov, ki so začeli študirati v prehodni dobi, ko niso še bili v veljavni novi zakoni.

Ad c). — Podpiranec se mora pravno veljavno obvezati, da bo služboval po dovršenih študijah v J. K. V zvezi s tem naj bo način vračanja posojil pogojen, a tudi vse ostale podpore deloma ali popolnoma pogojna podpora-posojilo.

Da se dijaški naraščaj vzgoji k samostojnosti in odgovornosti, naj se prične v upravo nove podpore organizacije, naj se mu poveri upravljanje podrejenih podpornih institucij, a podeljevanje podpor visokošolcem, to je reševanje tozadevnih vlog poedincev, naj spada v kompetenco slednjih.

Skratka: podpira naj se samo tisti, ki bo po dovršenih študijah lahko koristil svojemu ljudstvu v J. K., kajti ves drugače naložen denar bi bil zavržen. V ta namen naj se uvede primerna podporna politika, ki bo navajala naraščaj k izbori le potrebnih študijskih strok oziroma k po-

hajanju šol, ki omogočajo poznejše službovanje v J. K. Podporna sredstva naj postanejo potom obnavljanja trajna. Podpora naj navaja in vzgaja podpiranca še za časa njegovih študijev k delu za ljudstvo.

Da doseže podpora svoj namen, mora omogočiti dijaku eksistenčni minimum. Z ozirom na to naj se razdeli dijaštvo pri podeljevanju podpor v kategorije, katerim primerna naj bo tudi oblika podpore (redno posojilo, pogojno posojilo-podpora, podpora »in natura« v nakaznicah za stan in hrano v dijaškem domu).

Podpora v raznih oblikah naj le izpolni dijakov budget, a to na način, da bodo po dovršenih študijah in po izvršenih odpisih, vse kategorije podpirancev sorazmerno približno enako obremenjene.

Za podelitev podpore naj bo merodajno:

- 1.) proslilčevo gmotno stanje;
- 2.) njegovi učni uspehi;
- 3.) njegovo prosvetno delovanje med ljudstvom.

Podpiranec naj ne bo samo podpore potreben ampak tudi vreden.

Uvodoma označeni cilj in pozneje postavljene zahteve doseže oziroma izpolni

edino-le močna gospodarski utemeljena organizacija, enotna za vse ozemlje J. K., temelječa na sodelovanju podpirancev in podpirateljev in ustvarjena kot splošna narodna ustanova po načelu narodne samopomoči.

Tako organizacijo naj predstavlja naša »Dijaška Matica« (D. M.)

D. M. bodi splošna ljudska ustanova, moralna last vsega našega ljudstva v J. K., katere upravljanje bodi poverjeno njenim članom. D. M. naj sistemizira in usmrti študij našega visoko- in srednješolskega naraščaja. D. M. naj bo za naš dijaški naraščaj vzgojna, podporna, direktivna, informativna in posredovalna ustanova, a za naše ljudstvo v J. K. arbirer dijaškega vprašanja.

To so naši nameni! Vemo, da ni njihova ustvaritev lahka, vemo pa tudi, da je pri količjak dobre volje, mogoča. Ne pričakujemo od začetnega delovanja D. M. čudežev. Hočemo pa, da se le prične z delom, da bo težka začetna doba čimprej premagana in da bo imelo naše ljudstvo ustanovo, na katere moč in uspehe bomo tudi mi v doglednem času že lahko zrl z zadoščenjem in kazali s ponosom.

Slov. ak. fer. društvo »Balkan« v Trstu.

stejni faktorji naj pa vendar enkrat, — kot je bilo že objavljeno — potegnejo ta denar. (Banca d'Italia) ki je tako lahko posnemljiv, iz prometa.

+ **Dragi rojaki**, ali ste že ustanovili pri vas Kmetško - delavsko zvezo? Ako ne, pišite na tajništvo v Gorico, ulica Mameli. Zganite se!

+ **Veliko zabavnega in poučnega beriva** najdete v «Mladiki». Ali ste jo že naročili?

+ **Nova številka** «Gospodarskega lista» je izšla z bogato vsebino; njegovi sotrudniki so sami prvovrstni strokovnjaki v gospodarskih vprašanjih.

+ **Trgovski promet v Trstu** je v primeru z l. 1920 nazadovol v l. 1921 za 2 milijona 137 tisoč 413 kvintalov.

Tolminska hranilnica in p osojilnica bo prvo nedeljo v maju t. l. prodala na javni dražbi zemljišča v Volčanskih Rutih in sicer pri Čamponu in v Kukih.

Javna dražba se bo vršila omenjeno nedeljo ob 1. uri popoldne v prostorih Tolminske hranilnice.

+ **Zakaj se vršijo po vsej deželi shodi**, le pri nas ne? Tako vprašujejo tujci naši kmetje, naši delavci, naši fantje. Zakaj se pri vas ni vršil shod? Zato ker ne čutite potrebe po organizaciji. Če hočete shodov, ustanovite si «kmetško - delavsko zvezo». Kako? Pišite tajništvo v Gorico, ulica Mameli 4 nasproti stani gimnaziji.

+ **Pismo iz Amerike**. Naročnik lista iz Forest City, ta nam piše: Tukajšnji življenjski standard nad 2000 duš. Izmed teh nas je komaj dober ducat Primorcev, drugi so večinoma Kranjci. Zaposleni smo v premogovnikih. Forest City šteje 8000 prebivalcev. V mestnem svetu sedijo trije Slovenci: g. Sredenski, mestni župan, g. Skubič, mirovni sodnik; g. Osolin, pomožni davčni ocenjevalec; g. Telban je pa šolski ravnatelj. Iz tega se vidi, da Slovenci tudi v Ameriki ne spimo. —

+ **Pozabljeno**. Predpretečni četrtki dne 6.4.22. je pozabila neka oseba v žel. vozu velik plet (šjal) iz nudeče kodraste volne, na progi Trst-Podbrdo, iztopivša v Štanjelu. Postnega najditelja se ma- preša, da odda plet v našem upravnistvu proti ugradi 25 L.

+ **Zahvala**. Županstvo v Vrtojbi si šteje v dolžnost dati v javnost, da stavbeno društvo v Gor. Vrtojbi in stavbena zadruga v Dol. Vrtojbi ste darovali za občinske vboge tuk. županstva, velikodušen dar v skupnem znesku lir 3000; in sicer stavb. dr. Gor. Vrtojbi 2000, stavb. zadr. Dol. Vrtojbi 1000. V imenu vseh obdarovancev se jima podpisano najiskrenejše zahvaljuje, ter ju priporoča javnosti kot zadrugi, katera delujeta za povzdigo in dobrobit domačega ljudstva, kateri sta znali z svojo organizacijo izpodrinuti tuja podjetja, ki so hotela odnesti polne malhe in pustiti domače ljudstvo brez dela. — Župan: Ignacij Soban.

+ **Škandal** je to, da dobivajo ljudje s pošte z raznimi prenapetimi vzkliki pisana pisma in dopisnice. Tako je naša uprava dobila iz Egipta dopisnico s pripombo: «Kakšna gnjusoba!» poleg pa je bil naslikan sveženj palic s sekuro - znak fašizma. — Res, kakka gnjusoba!

+ **Podlistek** («Dan plačila») je moral radi pomanjkanja prostora to pot izostati.

+ **Izjava**: Z ozirom na napad na gospoda nadučitelja Ladislava Likarja in č. gospoda kurata Cirila Sedeja, priobčen v listu «La Voce dell'Isonzo», dne 30.3.22, je števerjansko starešinstvo sklenilo v svoji seji, dne 2.4.22 podati sledečo izjavo: Števerjansko starešinstvo z ogorčenjem protestira proti nesramnemu napadu, ki ga je zagrešil list «La Voce» mu nadučitelju in dušnemu pastirju. Starešinstvo pribija pred vso javnostjo, da je delovanje obeh gospodov, toliko na polju njih polklica, kolikor na polju mladinske izobrazbe in zadrugištva, vzorno ter od vseh trezno mislečih občinarjev spremljano z največjim zaupanjem in odobravanjem. Starešinstvo se noče spuščati v polemiko z «Voce dell'Isonzo», toda gotovo je, da ni bil napad v njenih predalnih pisan iz ljubezni do šolske mladine in v skrbi do števerjanskih duš, temveč narekovano po jezici, ki ima svoj izvor v tem, da posamezniki ne morejo več polniti svojih žepov na račun vojnih oškodovancev, ker so to preprečile števerjanske zadruge, katerih ustanovitelja sta ravno imenovana gospoda. Radi verujemo, da je bilo uredništvo lista zaperljano po osehah, ki jim je lastni žep nad vse, zato ne zamerimo gospodu uredniku, temveč onemu, ki se je skrjal za njegov hrbet, da meče kamenje izza plota.

Županstvo Števerjan, dne 3.4.22. Župan: Prinčič Karl I. r.; požup. Dornik Alojz I. r.; podžup. Josip Klanjšček I. r.; stareš. Hld Jrnej I. r.; stareš. Josip Koršič I. r.; stareš. Dornik Franc I. r.; pod-

žup. Klinec Jožef I. r.; stareš. Nikolavčič Mihael I. r.; stareš. Maraž Ciril I. r.; stareš. Hled Jernej I. r.; star.; Josip Kor-Romuald I. r.; podžup. Humar Ivan I. r.; stareš. Hled Boštjan I. r.; podžup. Klanjšček Karl I. r.

+ **Težek slučaj** se je dogodil v Podbrdu, kjer je neki pijani mladenič zabodel mladega orožnika Scanija v trebuh, da je ta po dolgih in težkih mukah umrl v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici. Ta slučaj vpije med drugimi glasno: Ne popivajte, zakaj gostilna nas more samo posuroveti in pahiti v nesrečo!

+ **Plotove bodo pobrali**. Kot čujemo nameravajo pobrati vse železne ograje vrtov, dvorišč, i. t. d., ki so zgrajene iz železnega vojnega materiala. Ker so že tako mahančni, nam piše znanec, naj prvo plačajo vojno odškodnino, da bodo mogli ljudje nabaviti drugačne plotove, potem pa naj te poberejo kadar in kakor hočejo. Ljudje nimajo še dovolj škode, zdaj naj jim še kokoši uidejo!

+ **Društvo občinskih nameščencev** za slovenski del goriške dežele ima 23. aprila ob 9. in pol uri popoldne izvanredni občni zbor v Gorici pri «Jelenu». Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2.) Ponovno pretresovanje službenega pravilnika in organizacija društva za vspešni nastop za pravice, ki na mže po naravnem zakonu pritičejo. 3.) Morebitni predlogi. — Radi velike važnosti tega zborovanja se vabi vse društvenike in nedruštvenike, da se gotovo vdeležijo tega važnega zborovanja. Opozarja se še posebej tovariše iz Norwanske, da nihče ne izostane. Odbor.

Jugoslavija.

j. **Umrl** je Vitomir Fedor Jelenc, urednik «Jutra» v Ljubljani.

j. **Sušteršičeva brošura**. D. Ivan Sušteršič je spisal brošuro «Moj odgovor», v kateri napada S. L. S., priznava svoje napake, pere svoje avstrijkanstvo in se proglašja za dobrega Jugoslavana. Brošura je vzbudila veliko senzacijo in obilo komentarjev. Sušteršič pravi, da se ne bo več udeležil političnega življenja.

j. **Na potu okolu sveta** se nahajata prof. Casali Vudovč in njegova soproga. Te dni sta bila v Ljubljani. Zdej gresta čez Balkan v Rusijo, Kitajsko in Japonsko.

j. **Novi volilni zakon**. Na seji minister-skega sveta je bil v razpravi tudi načrt novega volilnega zakona. Razprava o tem zakonu se nadaljuje.

j. **Reška jugoslovanska stranka** je brzojavila vladi v Belgradu, naj se že enkrat uredi reško vprašanje; Italija naj izpolni svoje obveze.

i. **Poljska ljudovlada** je odlikovala kralja Aleksandra.

Društva.

d. **Omladinski «krožek» na Gradišču** priredi (na belo nedeljo) dne 23. aprila 1922 Simona Gregorčiča slavnost s sledečim vsporedom: 1.) «Pozdrav» — poje moški zbor iz Gradišča. 2.) «Slovan na dan» — poje moški zbor iz Bilj. 3.) «Nazaj v planinski raj» — poje moški zbor Dornberg. 4.) Deklamacija. 5.) «Naročilo» — poje delavski moški zbor Renče. 6.) Slavnostni nagovor. 7.) «Zgubljeni cvet» — poje moški zbor Vogersko. 8.) «V mraku» — poje moški zbor (iz Vip. Križa). 9.) «Ujetega ptiča tožba» — poje mešan zbor iz Bilj. 10.) Dr. I. E. Kreka — igra v štirih dejanjih «Turški križ». — Pričetek točno ob 3.h pop.; v slučaju slabega vremena se vrši slavnost nedeljo pozneje. K obilni udeležbi vabi Mladinski krožek.

d. **Iz Štanjela**. Sporočali smo že, da priredi, naše narodno zavedno «Bralno Pevsko društvo» Štanjel v Štanjelu lepo narodno slavnost v počestčenje spomina Simona Gregorčiča. Na «belo nedeljo» 23. aprila t. l. na grajskem dvorišču ob 15. uri. Obenem bomo tudi praznovali 15 letnico obstoja našega društva s sodelovanjem sosednjih bratskih društev. Med točkami sporeda bo de sviral iz prijaznosti tamburaški zbor iz Šturij.

Igrali bodo Finžganjevo igro «VERIGA».

d. **Dornberg**. Odbor «Slov. čitalnice» se tem potom zahvaljuje pevcem iz Barkovlj pri Trstu, za njih prijazno sodelovanje ob slavnosti otvoritve novega odra in prenovljene dvorane. Odbor.

d. **Osek**: Bralno društvo v Oseku priredi dne 30. t. m. veliko pomladno veselico z jako bogatim vzporedom. Na vzporedu sta 2 igrni polni smeha, petje, samo in dvospeli s spremljevanjem klavirja, deklamacije itd. Sosedna bratska društva so naprošena, da ta dan ne prireajo veelic.

Koledar.

23. **Nedelja**. 1. povelikonočna bela). Adalbert, škof.
24. **Ponedeljek**. Jurij, mučenec.
25. **Torek**. Mariko, evang. Ermin, muč.
26. **Sreda**. Klet, papež. Marcellin, papež.
27. **Četrtek**. Peregrin, duh.; Anastazij, p.
28. **Petek**. Pavel od križa; Vital, muč.
29. **Sobota**. Peter, muč.; Robert, op.
Dne 23. izhaja solnce ob 5. uri 2 m., a ahaja ob 6. uri 56 m.
Dne 27. mlaj ob 6. uri 4 m. zjutraj.

Po svetu.

s. **Dva zrakoplova trčila — 7 mrtvih**. Vsled megle sta trčila dva zrakoplova, ki vršita službo na črti Pariz-London. Prvi, ki se je dvignil v Bourgeniu, je last francoske družbe. V tem so se nahajali razen zrakoplovca in mehanika še štirje potniki. Drugi, ki se je dvignil na letališču v Croydonu, je angleška last. Bil je obložen z listi in pismi. Nesreča je zahtevala 7 žrtev. Zrakoplovca, mehanik in vsi štirje potniki so mrtvi.

s. **Poklaj v blaznosti vso svojo družino**. V Duerlingsdorfu je 7. t. m. neki Bayschlag v napadu blaznosti ubil svojo ženo in svojih sedem otrok v starosti od 3 do 11 let. Ubijalec je zbežal ne ve se kam.

s. **Ženske**. V Italiji se nahaja dva milijona več žensk nego moških.

Prosveta.

Naša založba v Trstu. Primorski Slovenci smo si postavili temelj za lastno kulturno stavbo: ustanovili smo književno podjetje, ki naj zbere okoli sebe predvsem vse primorske leposlovce, izdaja njih dela v okusni obliki in zalaga naše ljudstvo ob Adriji z dobrimi knjigami. — Kot prvo svoje delo je poslala «Naša založba» med narod Ivana Preglja zgodovinski roman **Plebanus Joannes**. Drugo delo, ki je izšlo te dni, so novele Franceta Bevka **Faraon**. Obe knjigi je v več barvah umetniško opremil Tone Kralj. Kot nadaljna dela pripravlja «Naša založba» Srbske narodne pripovedke v prevodu Alojzija Gradnika z ilustracijami prof. V. Cotiča. ter tri enodejanke Za novi rod, ki jih je spisal pisatelj Stanko Majcen. Na nas vseh je, da iz tega temelja zraste novo kulturno življenje.

pr. **Novi rod**, list za mladiino, prodaja tudi knjigarna K. T. D. v Gorici po L 1.20 izvod.

Raznoterosti.

* **Orjaška vinska trta**. V Ardechu na Francoskem poseduje vinogradnik Labrot vinsko trto orjaškega obsega in višočine. Trta je bila zasajena pred 46 leti. Prvi grozdi so v višini 180 cm. celokupni obseg pa znaša 300 kvadratnih metrov. Trta rodi letno 400 kg. grozja.

* **Nova iznajdba za avijatike**. Mladi Francoz William Orth je iznašel sistem, s čigar pomočjo je doseženo, da se avijatik tudi brez vida lahko orijentira. To iznajdbo je javil Akademiji znanosti admiral Fournier, potem ko se je o njeni vredno-

sti sam prepričal v neki zelo temni noči na poletju v aeroplanu. Orth ga je s pomočjo svojega izuma brez vseh težkoč povedel na točno ozčeno mesto.

Darovi.

Darovi. Za knjižnico «Bralnega in pevskega društva» v Ozeljanu so darovali: Spacapan Franc Otava 16, L 50. Spacapan Franc Karlovec, L 10, Spacapan Miro Lavričev trg 25, L 10, Spacapan Anton Lavričev trg L 5, in Štrukelj Peter Livešče L 10. Srčna hvala!

Darovi. G. Avgust Poniž, Ajdovščina je daroval za Ak. fer. društvo «Adrija» v Gorici 20 lir. Iskrena hvala. Posnemajte!

Pozor!*)

Podpisani **geometer** tempotom opozarja slav. občinstvo, da njegova pisarna ni v nikakvi zvezi z pisarno za vojne škode, ki se nahaja v pritličju, in tudi nima nikakega posla z njimi. On dela na svojo roko kot pred vojno; zato prosi slav. občinstvo, da se v takih zadevah le do njega obračajo in sicer v **II. nadstropje ul. XXIV Maggio 11** (prej Tre Re).

Franjo Schweiger, civilni in zapriseženi geometer.

Zveza Goriških proizvajalnih delavskih zadrug opozarja vojnoodškodovance in vse kompetentne osebe, ki imajo opravila z zidanjem, da je predsednik zveze inženirju Culotu ime Peter (Pietro) kateri ni nič v zvezi z Michele Culot, ki kroži po deželi in ljudje smatrajo, da je ta predsednik sam. Opozarja se na njegov prvi podpis, da se izogne pomoči.

Dogodili so se drugi slučajji, lko so se nekatere osebe predstavile v njegovem imenu in izrabile to v svoje privatne koristi oziroma tuje stavbene zadruge.

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor zahteva tiskovni žak.

NAJCENEJE ZAVARUJETE

svoja imetja pri: Splošni zavarovalnici proti požaru, nezgodam, tatvinam itd.

«UNIONE MEDITERRANEA».

Ponudbe sprejema in pojasnila daje proti priložitvi znamke za 25 stotink, Joško Lutman, Via della Levada št. 31. Gorica.

NA OBROKE

prodam skoro novo **dvokolo** znamke «Puch», fotografični aparat «Ica» 9 K 12 z vsemi pritklinami, krasna **toaletna ogledala**, — **okvirje** za slike razne velikosti. — Joško Lutman, Livada 31. — Gorica.

ZEMLJIŠČE ZA STAVBE je na prodaj v Šmartnem (Kojško). Pojasnila daje odvet. Trotta, ul. Teatro 18.

MLADENIČ, stavbeni risar išče **službe** pri kakem podjetju ali pri kaki stavbeni zadrugi. — Naslov pri upravi.

POZOR!

Kdor želi rediti **sviloprejk** tvrdke Levi, ki je ena izmed najboljših, naj se obrne na **Josipa Brumat**, Miren (pri mirodvoru); on je zastopnik imenovane tvrdke.

PODRUŽNICA Ljubljanske kreditne banke :: V GORICI, ::

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavica SHS kron
50 MILIJONOV. **CENTRALA: LJUBLJANA.** Rezerva SHS kron
45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje, Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — **Izvršuje** vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8½—12 n od 3—5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje

Tržaška zadruga delavcev

za majolico in izdelovanje podov

reg. zadruga z. o. z.

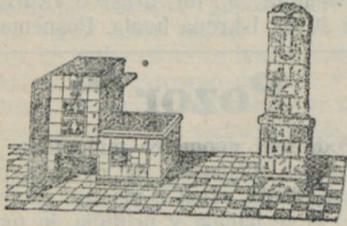
Trst, Via dell' Olmo šte. 6.

PODRUŽNICI:

Gorica Via Garibaldi št. 20
Monfalcone Via Friuli št. 614

Zaloga in delavnica majoličnih peči in štedilnikov.

ZBERA majoličnih plošč za stene in kamini plošč za plode. — Prevzema se delo v okolici.

Kotlarska delavnica

GRION & KRASNA

Ulica Sv. Ivana 4 — GORICA — Ulica Sv. Ivana 4

Velika zaloga

škropilnic — mehov
z dveletno garancijo.

V zalogi ima tudi kotle za žganje vsakovrstnih sistemov i. t. d.

Cene brez vsake konkurence.

ANTON TERPIN in Comp.

nova zaloga

manufakturnega blaga

v Gorici, Via Rastello št. 10

se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi za mnogobrojen obisk.

Cene brez konkurence.

Na drobno! Na debelo!

ZALOGA mlinov in tvornic testenin

G. B. Storti - Videm (Udine)

Zastopnik: G. SRTOR

Gorica - Via Vogel 16-18 - Gorica

IVAN ŽIVEC

Gorica — Via Morelli št. 8. — Gorica

naznanjam slav. občinstvu, da sem na novo otvoril svojo pekarno, ter se priporočam za obilen obisk.

Otilija Calligaris
modistka.

Velika izbira

za gospe in otroke.

Gorica, ulica Stretta 4.

Županstvo Občine Rihemberk.
Št. 420-2-1922.

Dražbeni razglas.

Na javni dražbi, ki se bode vršila dne 29. aprila t. l. pri tukajšnjem županstvu, se odda v zakup za dobo 8 let to je od 1. V. 1922 do 30. IV. 1920 lov davč. obč. Brje, izklicna cena Lit. 350.— davč. obč. Rihemberk izklicna cena Lit. 500.— — Dražba se začne točno ob 9. uri.

RIHEMBERK, 14. IV. 1922.

Župan: Ivan Sever.

VABILO.

Na izvanredni občni zbor «Kmetijskega društva» v Cerknem.

Odbor «Kmetijskega društva» v Cerknem je sklenil v svoji seji dne 13. aprila 1922. da se vrši izvanredni občni zbor zgoraj imenovanega društva dne 23. aprila t. l. ob 2. uri popoldan v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Sklepanje o nadaljnjem poslovanju društva.

2. Poročilo glede rednega občnega zbora iz vseh zaostalih let od leta 1913 naprej.

3. Pogovor o rednem občnem zboru za leto 1921.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

Zobozdravniški Atelje Robert Berka

Via Dante 4 - GORICA - Via Dante 4

Mnogoletni asistent pri prezanem Zobozdravniku Dr. PIKLU v Gorici.

SPREJEMA od 9—12 in od 2—6.

Sprejme se dobro kuharico, z znanjem če mogoče tudi nekoliko nemškega jezika, ter eno služkinjo. Oglasiti se je v Gorici, via Cipressi št. 2 (gostilna).

Dr. A. Grusovin

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože.

Sprejema od 9—11 in od 3—5 ure.

Gorica (Piazza grande) Travnik hiša Paternoll.

Dr. E. D' OSVALDO

specialist za

očesne bolezni

perfekcioniram pri kliniki na Dunaju

Gorica - Piazza della Vittoria
(Travnik) št. 6

se je preselil

v Corso G. Verdi 24 „Trgovski Dom“

Sprejema od 9-11 in od 3-5.

Ako hočete peči za VELIKONOČNE PRAZNIKE najboljše potice in presnitz

kupite moko št. 00 po L. 2.20

„ 0 „ „ 1.90

„ 1 „ „ 1.80

iz znanega mlina in tovarne testenin Ascoli-Piceno, ki se prodaja v trgovini na voglu ulice XX Settembre št. 13 in ul. Brigata Pavia št. 2 (prej ul. Strazig).

Testenine prve vrste po L. 2.60

Otrobi (noli) „ „ „ 0.85

Najnižje cene za prekupce.

IZBRAN LES

za sodarstvo in moderno pohištvo na strojih po naročilu prirezan, poskoblan resp. ostrugan drakslan, jesen, nagnoj, akacija, češnja, lipa, oreh, hrast, gaber, vlačna bukev, jovha za imitacij mahagonija (z navodilom), suh jelov les; izgotovljene dvodelne jermenice (Riemenscheiben), kola za vozove, furnir itd. dobavlja Mehanična žaga Fužine Ajdovščina.

Na prodaj je zemljišče za stavbo z vodnjakom, v Via dei Gelsi št. 14. — Za informacije se oglasiti: ulica XX Settembre št. 13.

Mirodilnica, E. GRAPULIN

v zvezi z lastno Dišavarnico (Profumerio)

Gorica - nasproti Ljudskemu vrtu - Gorica
NA DROBNO Cene brez vsake konkurence NA DEBELO.

Nevesie pozor!

Neveste pozor!

Na domačo
tvrdko

Andrej Maurič

GORICA ul. Carducci št. 11 (prej GOSPOSKA ul.)

Velika zaloga manufakturnega blaga, volne, žime, bombaža, zmeti. —

Ravno došla velika množina moškega in ženskega
sukna, in raznovrstnega perila, kakor tudi svile.

Postrežba točna in solidna!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posojilnica)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenkart & Rymann, vsakovrstno blago za poročence, kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

„ADRIA“ PIVO

je najboljše

Zaloga za Gorico in deželo
Franc Barzellini - Gorica

Via Silvio Pellico 10 (blizo Korna).

Josip Kerševani

mehanik in puškar

v Gorici, Stolni trg 9, desno.

Zaloga raznih šivalnih in kmetijskih strojev, dvokoles, pušk in samokresov, ter vse posameznih delov, spadajočih v mehanično in puškarsko stroko. Strokovni, brezplačen pouk v umetnem vezanju in krpanju.

Lastna delavnica in popravilnica, Stolni trg 5,
Poniklanje in lakiranje v vsaki barvi.

Priporočam vsakemu Original Mundlos šivalne stroje, ker so najbolj zanesljivi, za te jamčim 15 let.

J. Lenassi, Solkan.

Moka, sirč, oves, otrobi, kava, sladkor, špeh, olje, petrolej itd

PERITE Z MILOM

Zastopnik za Gorico in deželo Roco Bozzini Via Trento št. 7